

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 427/2024
30.01.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Зорана Хаџића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужиоца Националне службе за запошљавање из Београда, против тужене АА из .., коју заступа пуномоћник Енике Вег адвокат из ..., ради исплате, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1907/23 од 12.07.2023. године, у седници одржаној 30.01.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА, као неоснована, ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1907/23 од 12.07.2023. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П 2494/22 од 10.03.2023. године, ставом првим изреке, тужбени захтев тужиље којим је тражила да се обавезе тужена да тужилји на име дуга исплати износ од 506.545,50 динара са законском затезном каматом од 29.08.2014. године, као дана падања у доцњу, до коначне исплате као и да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка по одлуци суда је одбијен, као неоснован. Ставом другим изреке обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове поступка у износу од 36.683,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1907/23 од 12.07.2023. године, ставом првим изреке, жалба тужене је одбијена, жалба тужиоца усвојена и пресуда Основног суда у Новом Саду П 2494/22 од 10.03.2023. године је преиначена тако што је тужбени захтев тужиље усвојен и обавезана је тужена да тужиоцу исплати износ од 506.545,50 динара са затезном каматом почев од 29.08.2014. године до исплате. Ставом другим изреке преиначена је одлука о трошковима поступка тако што је одбијен захтев тужене за накнаду трошкова парничног поступка и обавезана је тужена да накнади тужиоцу трошкове парничног поступка у износу од 68.731,00 динар. Ставом трећим изреке одбијен је захтев тужене за накнаду трошкова састава одговора на жалбу.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је благовремено изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 407. став 1. тачка 3. у вези са одредбом члана 374. став 1. ЗПП, погрешне примене материјалног права и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Одлучујући о дозвољености ревизије Врховни суд је испитао побијану пресуду, применом члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ 72/11...10/23) и утврдио да је ревизија неоснована.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а у поступку пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или до неправилне примене неких од одредаба овог закона, због чега нема ни битне повреде из члана 374. став 1. ЗПП на коју се ревизијом неосновано указује.

Према утврђеном чињеничном стању, Национална служба за запошљавање, овде тужилац, је са туженом АА сада А, као запосленом, дана 02.02.2011. године закључила уговор о финансирању стручног усавршавања запосленог који је за свој предмет имао учешће тужиоца у финансирању стручног усавршавања тужене у складу са одлуком директора, те је чланом 4. уговорено да се тужена обавезује да започето стручно усавршавање заврши у року, односно најдаље за двоструко дужи период од предвиђеног трајања стручног усавршавања, а да се у случају неоправданог прекида усавршавања до престанка радног односа у Националној служби, тужена обавезује да одобрена средства врати тужиоцу увећана за 50 %, док је чланом 5. уговора тужена обавезана да по завршетку стручног усавршавања остане на пословима у Националној служби за које се усавршавала најмање у двоструко дужем периоду. Уговор је својеручно потписан од стране тужене и директора тужиоца. Тужилац је са туженом дана 05.08.2011. године закључио уговор о финансирању стручног усавршавања тужене у складу са одлуком директора са истим предметом и уговорним обавезама као и у претходном уговору од 02.02.2011. године. На основу одлуке тужиоца од 08.02.2011. и 17.08.2011. године, дана 17.02.2011. године тужилац уплатио износ од 83.648,00 динара Факултету за ... .., као и износ од 87.919,00 динара туженој на име рефундације. Даном 18.08.2011. године тужилац је исплатио износ од 166.130,00 динара Факултету за ... .. на име уплате по предрачуна. Тужена је даном 13.07.2012. године завршила студије на наведеном факултету, на смеру ... чиме је стекла стручни назив дипломирани ... . Даном 30.01.2013. године тужена је као ..., без присуства странке и без преузимања потребне документације под својом шифром евидентирала у ЈИС-у Националне службе за запошљавање лице ББ са ЈМБГ ... са пријављеним местом пребивалишта у ..., те унела да је последњи послодавац овог лица АД „...“, уневши на тај начин у евиденцију НСЗ неистините податке, јер је лице са наведеним ЈМБГ заправо ВВ. Након тога овако унети неистинити подаци, повучени су у апликације у којима је радила ГГ која је у ЈИС унела све потребне елементе за доношење решења за признавање права на новчану накнаду за ВВ од 01.02.2013. године те је тако створен привид да је ВВ поднела захтев и да је о захтеву позитивно решено, односно да је остварила право на новчану накнаду, иако никад није донето такво решење нити предмет ВВ постоји, након чега је тужена, пре првог обрачуна новчане накнаде поново изменила податке у ЈИС-у те је унела стварно презиме ... и стварну адресу пребивалишта како би „...“ која врши исплату добила податке за стварног корисника те сачинила картицу текућег рачуна. Након првог обрачуна новчане накнаде, тужена је поново исправила личне податке ВВ и вратила првобитно унете као би се слагали са решењем које је у електронском облику донела ГГ, а која је након тога сачинила још два решења на име ББ ради настављања исплате новчане накнаде, и то решење од 31.07.2013. године и друго продужење од 02.10.2013. године којим се наставља исплата

новчане накнаде од 30.08.2013. до 28.09.2014. године. Тужилац је прокњижио у наведеном периоду 19 исплата у укупном износу од 418.911,38 динара, док је исплаћено нето 389.780,88 динара за који износ је прибављена корист ВВ а нанета штета Националној служби за запошљавање.

Тужена је у периоду од 22.03.2013. године до 23.11.2013. године, као евидентичар, без присуства странке и без преузимања потребне документације под својом шифром евидентирала у ЈИС-у Националне службе за запошљавање лице ДД те навела да је последњи послодавац „...“ и да је извор тог податка РЗЗО и на тај начин унела неистините податке, јер је наведено лице брат ГГ и исти није имао пријављено пребивалиште на наведеној адреси нити је икад радио у предузећу „...“, након чега су овако неистинито унети подаци повучени у апликације које користи ГГ која их је искористила те је у ЈИС унела све потребне елементе за доношење решења за признавање права на новчану накнаду за ДД, с обзиром да такав предмет физички не постоји те никад није донето решење о признавању права. Након тога ГГ је сачинила још једно решење од 27.03.2013. године ради настављања исплата новчане накнаде као и решење од 04.10.2013. године због продужења до 30 дана због наведене привремене спречености за рад те је Национална служба за запошљавање у наведеном временском периоду извршила 14 исплата у укупном износу од 277.416,00 динара за који износ је именованом прибављена корист а на штету тужиоца, и на овај начин је тужена својим радњама, односно помагањем ГГ, другим лицима прибавила имовинску корист, а тужиоцу је нанета штета у укупном износу од 696.327,38 динара.

Дана 10.03.2014. године поднета је кривична пријава против тужене од стране Основног јавног тужилаштва у Новом Саду, те је Основни суд у Новом Саду дана 04.12.2019. године донео пресуду К 233/2017 којом је окривљена АА, овде тужена, оглашена кривом да је извршила продужено кривично дело злоупотреба службеног положаја у помагању, изречена јој је условна осуда тако што јој је утврђена казна затвора у трајању од 8 (осам) месеци и истовремено одређено да се утврђена казна затвора неће извршити уколико окривљена у року од 2 (две) године од дана правноснажности пресуде не изврши ново кривично дела, а такође је изречена и мера безбедности забрана вршења позива, делатности и дужности тако што јој је забрањено вршење дужности у државним органима и другим установама којима је поверено вршење јавних овлашћења у Републици Србији у трајању од 2 године, а која пресуда је постала правноснажна 21.05.2020. године.

Тужилац је дана 03.06.2014. године донео решење којим се туженој отказује уговор о раду од 29.12.2006. године закључно са 03.06.2014. године због тога што је тужена својом кривицом учинила повреду радне обавезе утврђене одредбама Правилника о раду у Националној служби за запошљавање. Тужилац је туженој дана 08.08.2014. године упутио опомену пред тужбу којом је обавестио тужену да на основу члана 4. став 2. и члана 5. Уговора о финансирању стручног усавршавања њен укупан дуг према тужиоцу износи 506.545,50 динара, као и спецификацију обрачуна потраживања. Тужена је поднела тужбу Првом основном суду у Београду ради поништаја решења о отказу уговора о раду од 03.06.2014. године, па је суд дана 31.01.2019. године донео пресуду П1 1313/18 којом је, између осталог, у ставу првом изреке одбио тужбени захтев у делу којим је тражено да се поништи као незаконито побијано решење, док је Апелациони суд у Београду дана 21.04.2021. године својом пресудом Гж1 2593/19 преиначио првостепену пресуду тако што је усвојио тужбени захтев и решење поништио као незаконито.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је одбио тужбени захтев као неоснован налазећи да је услед доношења незаконитог решења од стране тужиоца којим је тужилић отказан уговор о раду и којим је тужилац искључио тужену из радног процеса када је била дужна да обавља рад код тужиоца као послодавца у смислу одредбе члана 5. Уговора о финансирању стручног усавршавања радњама тужиоца тужена била онемогућена да испуни своју обавезу и остане на раду на начин како је то прописано уговором.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и усвојио тужбени захтев налазећи да је тужба чињенично заснована на уговору о стручном усавршавању који је закључен између парничних странака и чињенице неиспуњења преузетих обавеза по закљученом уговору од стране тужене, те имајући наведено у виду да су странке биле у облигационом односу, потраживање тужиоца произлази из уговора о финансирању усавршавања запосленог и решава се применом одредби Закона о облигационим односима којима су регулисана питања уговора и уговорне одговорности.

По оцени Врховног суда, становиште другостепеног суда засновано је на правилној примени материјалног права.

Одредбом члана 17. Закона о облигационим односима стране у облигационом односу дужне су да изврше своју обавезу и одговорне су за њено испуњење, док је одредбом члана 18. став 2. истог закона прописано је да је страна у облигационом односу дужна да у извршавању обавезе своје професионалне делатности поступа с повећаном пажњом, према правилима струке и обичајима (пажња доброг стручњака).

Чланом 262. став 1. истог закона прописано је да је поверилац у обавезном односу овлашћен да од дужника захтева испуњење обавезе, а дужник је дужан обавезу испунити савесно, у свему како она гласи, док према члану 354. истог закона обавеза престаје када њено испуњење постане немогуће услед околности због којих дужник не одговара (став 1.), а дужник треба да докаже околности које искључују његову одговорност према ставу 2.

Чланом 124. Закона о облигационим односима прописано је да у двостраним уговорима кад једна страна испуни своју обавезу, друга страна може ако није шта друго одређено захтевати испуњење обавезе или раскинути уговор простом изјавом воље ако раскид уговора не наступа по самом закону, а у сваком случају има право на накнаду штете.

Имајући у виду утврђено чињенично стање, и то да је тужилац дана 13.07.2012. године завршила студије које су финансиране од стране тужиоца те у складу са чланом 5. уговора о финансирању стручног усавршавања тужене, тужена је била дужна да остане на раду до 13.07.2016. године а како јој је радни однос престао 03.06.2014. године, то произлази да тужена своју обавезу у овом делу није испунила.

Супротно наводима ревизије а како је то правилно закључио другостепени суд, у конкретном случају нису испуњени услови за ослобађање тужилиће од одговорности за испуњење уговора јер је у току поступка правилно утврђено да тужилац јесте учинила пропусти у раду због којих јој је послодавац отказао уговор о раду те да је побијано решење о отказу уговора о раду поништено искључиво из формалних разлога, имајући

у виду да код утврђења да је тужила својим радњама образовала отказни разлог који је послодавац употребио, али након прописаног рока застарелости из члана 184. Закона о раду, што произлази из пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2593/19 од 21.04.2021. године. Не може се сматрати да је кривица за немогућност испуњења уговора на страни тужиоца већ управо тужене која је својом кривицом учинила повреду радне обавезе утврђену одредбом Правилника о раду Националне службе за запошљавање, чиме је сама тужена проузроковала доношење решења о отказу уговора о раду због чега је и оглашена кривом у кривичном поступку, те јој је изречена и мера безбедности, па се разлог за немогућност испуњења обавеза од стране тужене налази управо у чињењу тужене а не тужиоца.

С тим у вези, а полазећи од начела савесности и поштења у остварењу права и обавеза у облигационом односу, закључак другостепеног суда да се тужиоцу – овде послодавцу који уочи неправилност у раду запослених због којих неправилности трпи штету и који тог запосленог искључи из радног процеса давањем отказа, не може ставити на терет што тог запосленог није оставио на раду само из разлога да би му омогућио да испуни своју уговорну обавезу и тиме ризикује да штета буде већа, нити може са друге стране запосленог као другу уговорну страну ослободити одговорности због понашања које је супротно чану 12, 17. и 18. став 1. ЗОО.

Имајући у виду све околности конкретног случаја, примењујући цитиране одредбе материјалног права, правилно је закључио другостепени суд да је тужилац своју уговорну обавезу у целости испунио док са друге стране, тужена својом кривицом није испунила своју уговорну обавезу из члана 5. Уговора о финансирању стручног усавршавања, те имајући у виду чињеницу да тужбом коју је тужила поднела ради поништаја решења о отказу уговора о раду није захтевала враћање на рад, из чега очигледно произлази да није имала намеру да своју обавезу по наведеном уговору и испуни, тужилац основано потражује испуњење обавезе од стране тужене из члана 4. Уговора о финансирању стручног усавршавања у укупном износу од 506.545,50 динара, због чега је тужена овај износ дужна да врати тужиоцу са законском затезном каматом сходно одредби члана 277. ЗОО.

Сходно изнетом применом члана 414. ЗПП донета је одлука као у ставу првом изреке.

**Председник већа – судија
Весна Субић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**